

Társadalmi munkával jubileumi parkot létesítettek a Szabolcs megyei Kemescsén, a felszabadulás 25. évfordulója alkalmából. A parkban több száz nyárfa- és gómbakacsmetét ültettek el. A park felett az úttörők vállaltak védnökséget.

Domaszéki kiskertek

Takaros kis község Domaszék, de mégiscsak falu. Nem akar státuszán változtatni akkor sem, amikor bekapcsolódik a városi kiskertmozgalomba. Negyvenholdnyi területet parcelláznak föl a szegedi üzemi és közalkalmazotti szakszervezeti bizottságok kérésére a járási tanács végrehajtó bizottsága hozzájárulásával 200-400 négyszögletes kertekre. A kiskert-akció nem keresztezi a község távlati fejlesztési tervét, hiszen az értékesítésre kijelölt határrészek a falu várható terjeszkedési körén is kívül esnek. A tervek szerint legalább kétszáz szegedi család — munkások és hivatali dolgozók — töltheti hét végi pihenőnapjait friss levegőn, kertészkedéssel, kikapcsolódást jelentő, tehát pihentető hasznos foglalatossággal.

Egy üzem az olajmezőn

(3.) Háromezer forint büntetés

— A termelési üzem, a bányahatóság, a tűzoltók és még ki tudja hányféle szerv jelentkezik újabb és újabb igényekkel. Mindent teljesíteniük kell — mondja Rangli.

— A mezőben alig építettek fel a szivattyúházakat, s máris bontják — mondom.

— Jól tudja. Pedig terv szerint készítettük valamennyit, poliészter lemezből. Az előírást pontosan követtük. Utóbb a tűzoltóság azonban mégsem adta áldását. Nekik is igazuk van. Tehát bontunk.

— Kérem, Rangli elvtárs, milyen termelési értékkel dolgoznak tulajdonképpen?

— Nehezt kérdezett. Szerintem úgy 120 millió forintra van szerződésünk.

— Miért nehéz kérdés ez, hiszen csak tudják, hogy mennyit kell dolgozniuk?

— Engedje meg, hogy felidézzem a körülbelül másfél hónapja, Szolnokon történt csatát, a beruházással. A főnökkel ültünk egy asztal mellett. Vitakoztunk. A beruházás azt állítja, 180 milliót, és meg azt mondtam: 120-at. Mondták, hogy legalább 11 és fél millió a deficit, én meg válaszoltam — nincs ráfizetés. Nézenek utána, ha nem hiszik. Hát ez a helyzet. Én tartom magam a 120-hoz.

— A termelési üzemben azt mondják, hogy 34 kútvezetékkel, vagy 9 tankállomással és nyolc víznyomóvezetékkel tartoznak. A 9 tankállomást nem fejezték be.

— A 34-ből — leírhatja — 9 már megvan. Öt tankállom-

más kész, az ötös tankállomáson próbanyomást tartunk, a nyomóvezeték is meglesznek. Ha a végén elszámolunk, nincs deficit.

Hiába jártam napokig Algyőre, csak jobban belebonnyolódtam az ezerszálú ügybe. A tisztázás szinte lehetetlen, végezetül marad a „másik oldal” megismerése.

Ungor Imre, a párttitkár előre megerősíti szavait: amit mond, azért bármikor felel. „Velem együtt itt sokan állíthatják, hogy a beruházási osztály meg az építési üzem vezetői között nincs meg a nélkülözhetetlen összhang. Még azt is megkockáztatom: a kellő jóindulat. Ez a legnagyobb baj.”

Nyugodtnak ismertem Ranglit, de amikor ezt hallja, hangja remegni kezd:

— Nézze, a szükség törvényt bont, ha kell, papírok, tervek, engedélyek nélkül dolgozik a Rangli-cég. Az öreg, aki sokat végzett már a szakmában. A termelés követelte, hogy csináljam meg azt a nyavalyás hét kútvezeték Szankon. A termelési osztály vezetője ekkor még az az elvtárs volt, aki most Szolnokon a bányaműszaki felügyelőség vezetője. Akkor nem érdekelt, hogy van-e terv, vagy nincs — csak a kútvezeték. Most viszont az engedélyek érdeklik és szemrebbenés nélkül három-ezer forintba megbüntették. Tehát adtam, amit követeltek, s most fizessenek! Nem tagadom, a bányahatóság helyesen járt el, de csak jogilag. És a másik dolog. Engem folyton megbírá a fő-

mérnök. Legutóbb a termelési tanácskozáson kritizált. Nem mondom, van alapja, amit mond. De nem ártana, ha eszébe jutna: az ő közvetlen irányítása alá tartozunk. Több segítséget adhatna, legalább annyit, mint Varga Béla, az igazgatóm, aki tavaly fizetett szabadság idején napokat az üzemnél töltött, jártuk a munkahelyeket, és tisztáztunk sok dolgot. És novemberben megint nála jártam, így kaptam Szegeden lakást, ismét rendbe tettük az üzem legfontosabb ügyeit.

Vajon csak a főmérnöki segítség hiányzik Rangliéknak?

Tápén, túl a Tisza—Maros között, a 11-es tankállomás előtt az építési üzem hat embere ül, vicceket mesélnek. A lapátok, szerszámok szanaszét hevernek, s egyáltalán nem zavartatják magukat, amikor az NKfV-jelvényes autót megpillantják. Kísérőm szerint ez egyáltalán nem szokatlan.

Szeptember 23-án Rangli István azért rendelte gyűlésre közvetlen beosztottjait, hogy a fegyelmetlenségről, a rossz teljesítményről tárgyaljanak. A jegyzőkönyvből szó szerint idézem: „Az elmúlt féléves eredmények azt bizonyítják, hogy nem szocialista ember módra álltunk a munkához.”

Na, igen. A sereg fegyvel, a számtalan biztonsági szabályszegést, az „elretentő” eseteket tekintve — tényleg nem szocialista módon dolgoznak. Egy főépítész vezető a tavasszal, „alberletbe” adta ki a nyomvonal-kitűzést olyannak, aki nem értett ehhez a művelethez. Csoda, hogy méteres eltérések miatt át kellett helyezni a lefektetett vezetékét? Nem ritka a kollektív „lezserkedés” sem; amikor a mezőbe kiküldött csoportok munka helyett a borosüveget választják. Az elmúlt pár hónap alatt öt csoportvezetőt kellett leváltani...

Matkó István

A volgai katasztrófa Egy német tiszt feljegyzései

Érdekes dokumentum értékű könyv látott napvilágot a Kossuth és a Zrínyi Könyvkiadók közös gondozásában. Joachim Wieder, a Wehrmacht egykori tisztje írta meg kegyetlen őszinteséggel személyes benyomásait a második világháború legnagyobb és döntő csatájáról, a sztálingrádi hadműveletről. Itt került harapófogóba a 6. német hadsereg, amelyet Paulus tábornagy vezetett.

Sokat és sokan írták már a második világháború sorát megváltoztató ütközetéről, de a szerzők nagy része (a nyugatnémet szerzőkre gondolok) nem volt képesen reálisan felfogni és reális következtetéseket levonni a történelmi eseményekből. Joachim Wieder könyve lényegesen eltér azoknak

A NAP HÍREI: KISALAG ELFOGLALÁSA ELVÁGTA A FŐVÁROS VIZELLÁTÁSÁT — AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT A NAGYBIRTOKOK KISAJÁTÍTÁSÁT KÖVETELI — FRANCIAORSZÁGBAN PERBE FOGJÁK A VICHYI KORMÁNY TAGJAIT.

Robbanékonyság, tömegizgalom

A december 16-i Délmagyarország vezércikkéből: „Szerte Európából, a náci megszállás alól felszabadított országokból belső nyugtalanságok hírt hozza a rádió. Belgák és olaszok után most a felszabadult görög népet is feszülő belső válság émszti. Olyan tünet ez, mint mikor a sokáig sötét rab-ságban sínylődő foglyot szabad napfényre érve a bőségesen áradó friss levegő elkábítja és megrészegíti. Ezek a felszabadult nemzetek is a hosszú német elnyomatás minden visszafojtott keserűségét és fájdalmát most egyszerre szeretnék lereagálni, és ezért most felgyülemlett robbanékonyságuk fokozott tömegizgalmi állapotban, egyszerre szabadsághoz jutván, olykor egymás ellen is érvényesítik érthetően mohó megújítási készségüket. Ezt, a nemzeteket gyötörő és türelmetlen aktivitási lázat tehát úgy kell tekintenünk, mint az egészséges nemzet lelkének hosszú és szörnyű náci terrorra következő természetes reakcióját.”

Szálasiék

„őszintesége”

London, december 15. Vágo, a Szálasi-„kormány” egyik államtitkára felhívást intézett Budapest lakosságához: „Kivétel nélkül mindnyájan fogjatok fegyvert és német szövetségeseink oldalán védjétek fővárostokat az ellenségtől. Elelmet és fűtőanyagot nem tudunk nektek juttatni, ha éhesek vagytok és fáztok, úgy ragadjatok fegyvert és szerezzetek enni-valót és tüzelőanyagot az ellenségtől.”

Felhívást intéztek a honvédek családtagjaihoz is, hogy vonuljanak nyugat felé.

Hogy fogják batyuikat vállukra és gyalog vágjanak neki a veszélyes utaknak és menjenek neki a bizonytalanságnak, telepedjenek le valahol. Így kellene vonulni a honvédek családjainak...

Küldöttválasztás

Az Ideiglenes Nemzetgyűlés Előkészítő Bizottságának felhívásából: „A Magyar Néphez!... Felhívjuk a városok és községek önkormányzati testületeit, a nemzeti bizottságokat, a szak-szervezeteket, az ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi szervezeteket, a kulturális és egyéb egyesületeket, hogy demokratikusan válasszák meg küldötteiket az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe.”

Hír

Szent-Györgyiről

Szent-Györgyi Albert augusztus elején eltűnt Szegedről, s azóta nyoma veszett. El kellett mennie, mert idegei tovább már nem bírták a Gestapo állandó kellemetlenkedését. Szent-Györgyi Albert azóta Budapesten bujkált. Bujkálni kényserült a Gestapo elől, amelynek pribékjei úszegedi villájának kapuja előtt állottak minden reggel. Csak azért nem teheték rá kezüket a világhírű Nobel-díjas tudósra, mert a magyar rendőrség háziőrizetben tartotta. Augusztus elején azonban közölték Szent-Györgyivel, hogy a magyar rendőrség tovább már nem tudja a Gestapótól megvédeni. Ekkor határozta el magát a professzor a budapesti útra. Alnéven, s titkos cím alatt írta leveleit azóta. Október 8-án kelt az utolsó levele, tehát ekkor még Budapesten tartózkodott.

Két hónap óta semmit sem tudnak az Orvosi Vegytani Intézetben Szent-Györgyi Albertéről.

Cukrászda a buszfordulónál

Régen kérték már a röskeleik hivatalosan is, baráti beszélgetés közben is a helyi áfész vezetőit, nyissanak cukrászdát a faluban. Nincs rá igény, nem éri meg — ezt a választ kapták minduntalan.

Elt a községi tanács a lehetőség — biztatást kapott rá felsőbb kereskedelmi felügyeleti szervektől — és engedélyt adott, hogy a község központjában, a buszfordulónál maszek-cukrászda épüljön. Ne kelljen Szegedre utazni a lakodalmi tortáért se, meg aprósüteményért se.

Jól jött ez az épület a falu népének egyébként is. Zimankos időben nem kell szabad ég alatt várniok a buszra, betérhetnek egy-egy krémre a cukrászdába.

Kevés a toboz

A Kiskunsági Erdőgazdaság homoki fenyveseiben megkezdődött az erdei s a fekete fenyő természetnek begyűjtése. Az idén kevés a toboz, így alig néhány vagonra való jut a pergetőüzembe. Legértékesebb az erdei fenyő magja. Kilója 500 forintot ér.

G. I.

Társasház pereskedéssel?

A megrendelők egész sorát kell elutasítani az agyonismételt szöveggel: „Sajnos, nincs rá kapacitás...”

— Csak hogy mivelünk érvényes szerződése van a Szegedi Építőipari Vállalatnak a Szivárvány utca 3/a szám alatti telken egy tizlakásos társasház építésére — mondják az építőközösség megbízásából Tóth István és Kocsis György vezetőségi tagok. — Sajnos 1966-tól 1968-ig labdázunk velünk a Szegedi Építőipari Ktsz-nél. Az elnökök és főmérnökök váltakozásával a mi ügyünk, a társasház építése kútba esett. Ilyen előzmények után kerülünk a Szegedi Építőipari Vállalathoz, amely ez év június 11-én szerződést kötött velünk. Vállalta, hogy június 15-ig megkezdik a munkát, s a tíz lakásos társasházat 1970. április 15-ig átadják az építőközösségnek. A munka megkezdéséből mind a mai napig nem lett semmi, azaz az üres telekre húztak egy felvonulási kerítést, amely halálos balesetet is okozhat, mert rongáló kezek be-belökdösik a telekre.

A társasház építetői, akik közül többen is alberletben laknak, havi 700—900 forintért, augusztusban kaptak a kivitelezőtől egy levelet, miszerint csak szeptemberben fognak munkához. A befejezési határidő azonban ezzel a módosítással nem fog csorbát szenvedni. Az ígéretseknek se vége, se hossza, pedig november 15-ig ígérték az építkezés megkezdését. Azon a napon azonban ajánlott levelet kaptak az építetők, hogy cementhiány

miatt nem kezdenek a munkához, csak 1970. március elején. Nyilvánvalóan a befejezési határidőt is elolták 1971. július 30-ra. Ezek után érthető az építetők panasza, annál is inkább, mert megtakarított pénzüket lekötve az OTP-nél, így más lehetőség sincs nehéz lakáshelyzetük megoldására.

Mit mond a kivitelező? Barna György, a Szegedi Építőipari Vállalat igazgatója nem is hárítja el magától a panaszos építetők gondját. Arról tájékoztatott, hogy korábban a cementhiánya okozott sorozatos késedelmet szinte valamennyi megkezdett munkájukban. November 10-ig úgy ahogy „takarékoskodtak” a cementtel, akkorra azonban tisztára kisöpörték a raktárakat. December elején kaptak ismét cementet, viszont azt követően legalább 10 millió forintot kivett a zsebükből a nagy hóesés, mert nem tudtak betonozni. Ez nem magyarázat a panaszos társasház-építetőknek. Igen ám, de a vállalatnál egyik napról a másikra kilépett harminc kubikos és kőműves, mert máshol nagyobb kereseti lehetőségek kínálkoztak nekik.

— Ha meg is kezdtük volna az eredeti megállapodás szerint az alapozást a Szivárvány utca 3/a szám alatti telken, a munkával le kellett volna állnunk ugyanúgy, mint a Hunyadi János sugárút 75. szám alatti tömb építésénél. Itt negyven lakás átadásával késlekedünk kényszerűségből —

mondotta Barna György igazgató, majd hozzátette, hogy késő ősszel megnyitni egy alaptestet, munkagödört, úgynevezett foghíjban, arra nem szabad vállalkozni, mert műszakilag is veszélyes helyzet adódhat. Kétségtelenül megértéssel fogadta a szóban forgó társasház-építetők panasza. Ez persze nem segít rajtuk, viszont el kell fogadniuk a szerződésmódosításban szereplő újabb határidőket, amelyek pontos betartására nagyon határozott ígéretet tett az igazgató. Hozzátette: ha a másik fél perre megy, meghíusulási vagy késedelmi kötbérgéppel lép fel, kétségtelen, hogy a kivitelező lesz a vesztes. Kényszerűségből vállalja az anyagiakat is, amelyet ki kell fizetnie az építetőknek, vagyis annyival olcsóbb lesz a társasház.

A vállalat objektívnek tűnő érvelését nekünk is el kell fogadnunk. Viszont figyelemmel kísérjük a panaszosok érdekében a módosított szerződésben szereplő határidőket, mert azok elcsúszását már aligha lehet majd megmagyarázni.

Lódi Ferenc

Kevesebben járnak moziba

Elkészült a statisztika, az év elmúlt 11 hónapjának mozilátogatóiról. Bors Ferenc, a MOKÉP igazgatójának tájékoztatása szerint november 31-ig csaknem 76,5 millió néző váltott jegyet az ország filmszínházaiba. Ez a szám a nézők újabb csökkenését jelenti: 990 000-rel kevesebben voltak moziban, mint az elmúlt év hasonló

időszakában, viszont a forgalom esés a tavalyinál jóval kisebb, mert 1968 hasonló időszakában 11 milliós csökkenést regisztrált a statisztika.

Az idén érdekes fordulat következett be: az adatok szerint a közönség szívesebben látogatta a magyar filmeket.